

APOSTOL

„A puszta létnél többet...”

A TATA-TÓVÁROSI SZENT IMRE (KAPUCINUS) PLÉBÁNIA LAPJA – 2009. MÁRCIUS 8. – XIX. ÉVF. 1. SZ

Jelen írás címében olvasható népének-részletet sokszor hallhatjuk, énekelhetjük Nagyböjt idején. A kissé melankolikus

hangulatú dallamok és a bűnbánatra invitáló szavak serkentenek bennünket a megtérésre, azaz az emberi gyarlóságaink megbánására illetve önmagunk jobbaválásának megkezdésére.

A keresztényeket, főképp a katolikusokat sokszor éri vád a kívülállók részéről, hogy mennyire divatjamúlt, egészségtelen a modern ember világától távol lévő bünt emlegetni „állandóan”.

De gyakran lehet hallani még hívők részéről is – főleg ilyenkor, a Húsvétot megelőző liturgikus időszakban –, hogy túl sokat emlegetjük imákban, énekekben, prédikációkban az emberi gyarlóságot, a vétkeket, s az ezektől való megszabadulás fontosságát. „Pedig, ha úgy vesszük, nekünk nincs is bűnünk...” – toldják még hozzá sokan. Hát igen. Ezzel az „úgy-gyal” van a gond. Attól függ, hogy az ember mihez vagy kihez viszonyít. Ebben is láthatjuk, hogy Szentséges Atyánk, XVI. Benedek pápának mennyire lényegbe vágó a megállapítása: a modern, nyugati ember a relativizmus, vagyis a viszonylagosság diktatúrájában él. Hiszen, ha úgy vesszük, valóban nincs bűnünk, ha úgy vesszük, tényleg nincs szükségünk bűnbánatra. Ha úgy vesszük, nálunknál vannak sokkal rosszabb emberek: gyilkosok, rablók, árvák és özvegyek megnyomorítói. Hozzájuk képest, mi valóban „szentek” vagyunk. Ha úgy vesszük, lényegében nincs bűnünk, mert hát mi is a bűn: az, amit én annak érzek – mondja a mai, „maga módján” vallásos ember. Ha úgy vesszük, valóban nincs bűnünk, hiszen más is így él, meg aztán a modern világban képtelenség teljesen megtartani Jézus tanítását – jönnek a hangzatos magyarázatok, igazolások az ember „büntelenségére”.

„Bűnbánóknak menedéke,
trónusodhoz eljövünk...”

A Nagyböjt lényege éppen abban áll, hogy ezt a „ha úgy vesszük” viszonyítást ne lefelé alkalmazzuk. Ha mindenképpen

viszonyulni akarunk valamihez, vagy Valakihez, akkor – különösen Nagyböjtben – tekintsünk az értünk, bűnösökért magát teljesen feláldozó, kereszten meghaló Jézus Krisztusra.

S ha az Ő végtelen szeretetének jelére, a feszületre nézünk, – ha így vesszük – akkor máris észrevesszük, hogy bizony számtalan alkalommal megbántottuk Őt, visszaéltünk jóságával, hűtlenül elhagytuk. Az imádság, a szentmise elhanyagolásával, a sokszor hiteltelen keresztény életvitelünkkel, a gyakori pletykálkodásunkkal, rosszindulatunkkal, a rengeteg szeretetlenségünkkel bizony a bennünk rejlő Krisztus-arcot csúfítottuk el. Pedig nekünk nem a gyilkosokhoz és más nyilvános bűnösökhöz kell viszonyítani magunkat, hanem a teljesen büntelen Jézushoz. A nagyböjti litániák, keresztúti ájtatosságok, lelkigyakorlatok és szentgyónások ebben a viszonyulásban segítenek bennünket.

Berzsenyi Dániel 205 évvel ezelőtt írta le ezeket a sorokat:

„Hív szívünk csendesebb intését nem halljuk, / Az előttünk nyíló rózsát letapodjuk,
Messzebb járnak szemeink; / Bámulva kergetjük álmunk tarka képét,
Örökre elvesztjük gyakran éltünk szépét, / S későn hullnak könnyeink.”

Adja meg az Isten, hogy az Ő „csendesebb intéseit” meghalljuk, a jóra való törekvésünket fölindítsuk, s így el ne veszítsük örök életünk szépségét!

Gábor atya

Kedves vendégem volt a minap. Évtizedek óta ismerem, távolról ugyan, de figyelemmel kísérhettem eddigi pályáját, ám most, bensőséges hangulatban olyasmiről készül vallani, ami a közelmúltban alapvetően új minőséget adott személyiségének. Ha beszélgetésünk személyes jellege ellenére – beleegyezésével – közzéteszem gondolatait, az azért van, mert tanulságul szolgál mindazok számára, akik rendszeresen tanúi vagyunk megváltozott élete fontos pillanatainak. Sokan ismerjük őt. Ő az a szentmisét bemutató paphoz hasonló szent ruhába öltözve, magasra emelve hozzá bevonuláskor az evangéliumos könyvet. Ő az, aki a Szentírást az oltárra téve a pappal együtt megcsókolja a menzát, az oltárasztalt. Tömjénezéskor segít a szertartást vezető celebránsnak, majd az Evangéliummal együtt a szószékre lépve felolvassa az aznapra rendelt szent szövegrészt. Ő mondja a hívek könyörgésének tételeit. Ő készíti elő az oltárt a szentmise leglényegesebb aktusához, az átváltoztatáshoz, majd ennek megtörténte után, amikor a pap a kezébe veszi a paténát a Szentostyával, ő a kelyhet emeli a magasba az eucharisztikus imához: „Őáltala, Ővele, Őbenne...” Ő a diakonus, ő Magó Ottó.

Sokan voltunk tanúi élete jelentős változásának. Ott voltunk, amikor püspöki kézzel állandó diakonussá szentelték. A szertartást követő agapén hallottam a kérdést: „A diakonus afféle majdnem pap?”

Nem. S nem is paphelyettes. Jól körülírható hivatása, identitása van. Hivatásának lényege az állandó szolgálat. Ez az állandóság azt is jelenti, hogy hivatása nem egy lépcsőfok a papi pálya felé, hanem végleges. Ebben különbözik azoktól, akik szerpapként, áldozópappá

Diakónusszentelés Móron

szentelésük előtt legalább fél évig diakonusként kötelesek vállalni a diakonusi szolgálatot.

– Ők azok, aki alkalmanként, a vasárnapi, vagy ünnepi szentmisén elmondják nekünk a homiliát, kifejtve a Szentírási olvasmányok aktuális szempontjait?

– Igen. Velük szemben a követelmény a legalább 23 éves életkor, a nőtlenégi fogadalom, s hogy megfeleljenek a papi hivatás lelki követelményeinek (PO - II. 15.). Tőlük eltérően az állandó diakonus házasságban élő ember is lehet, de szenteléskor a feleségnek is ki kell jelentenie hozzájárulását. Más követelménynek is meg kell felelnie: túl kell lennie a bérálás szentségén, kellő teológiai felkészültséggel kell rendelkeznie, túl kell lennie a szentáldozás rendkívüli kiszolgáltatásának (akolitus) és a felolvasás (lektori) szolgálatának gyakorlatán.

Mindezek ismeretében miként fogalmazhatjuk meg az állandó diakonus szerepét a mai egyházban?

– Bármennyire furcsának tűnik, ehhez fel kell ütnünk az Apostlok Cselekedeteit. Itt olvashatjuk: «...a tanítványok szaporodásával zúgolódás támadt a görögök között a zsidók ellen, mert özvegyeiket elhanyagolták a mindennapi alamizsnaszolgáltatásnál. Ezért a tizenkettő összehívta a tanítványok gyülekezetét: „Nem volna rendjén, mondták, hogy az asztalnál szolgáljunk, s közben elhanyagoljuk az Isten igéjét. Ezért testvérek válasszatok ki magatok közül hét jó hírben álló, bölcs, Szentlélekkel eltelt férfit, akiket megbízhatunk ezzel a feladattal...”» Kiválasztottak tehát hét diakonust, ezeket az apostolokhoz kísérték, azok pedig imádság közben rájuk tették kezüket... (ApCsel. 6, 1-8.). A diakonusok tehát kezdetől a szegényekkel és elhagyottakkal foglalkoztak. Egyikük, az első vértanú, István sorsa azt is igazolja, hogy igeszolgálattal is segítették az apostolokat. A mai állandó diakonusok is szociális szolgálattal és igehirdetéssel segítik a püspököket, közvetlenül – miután a II. Vatikáni Zsinat felújította az egy időben visszaszorult diakonátust. A II. Vatikáni Zsinat Lumen gentium c. dogmatikus konstitúciója az Egyház hierarchikus alkotmányáról, különösen a püspökségekről szól, a 29. pontban pedig konkrétan a diakonusokról: „A hierarchia alsó fokán állnak a diakonusok, akik nem papságra, hanem szolgálatra kapják a kézfeltételt.” Ebben a meghatározásban implicite benne van, hogy a diakonátus nem a laikus apostolkodás egyik fajtája, hanem - a kézfeltétellel, szenteléssel megerősített fokozata. Ugyanez a fejezet konkrétan meghatározza a feladatot is: a diakonus feladata, ha az illetékes hatóság megbízza vele, hogy ünnepélyesen kiszolgáltassa a keresztséget, őrizze és kiosssa az Oltáriszentséget, az Egyház nevében eskessen és megáldja a házasságkötőket, elvigye az útravalót a haldoklóknak, szentírást olvasson a híveknek, oktassa és buzdítsa a népet, vezesse a hívek istentiszteletét és imádságát, kiszolgáltassa a szentelményeket és temessen (Lumen gentium 29.).

– Szép és sokszínű feladat. Minden részlete fontos, de vélhetően van közöttük olyan, amely különösen közel áll – életutad, szakmai képzettséged, adottságaid okán – a szívedhez.

– Így van, ezért is fogadtam hálásan Spányi Antal székesfehérvári püspök úr kinevezését, amellyel „a szociálisan és /vagy társadalmilag hátrányos helyzetű emberek (romák, állami gondozottak, munkanélküliek, bevándorlók) pasztorációját bízta rám. „Munkaköri leírásom” mind a négy pontja ezekhez a feladatokhoz kapcsolódik, tapasztalataimra, szolgálatomra ezen a területen számít a püspök úr. Ennek azért is örülök, mert közel állnak ahhoz a ferences szellemiséghez, amely engem elvezetett a szentelésemig, az állandó diakonusi hivatás vállalásáig.

– Mi is csatlakozunk Antal püspök megbízásodkor kinyilvánított kívánságához, és Isten áldását kérjük további életedhez!

Haraszi Mihály

Keressük az Istent...

– Lourdes-i zarándoklatunk tanulságai –

Keressük az Istent. Miért is járnánk lelki gyakorlatokra, miért keresnénk fel távoli, és még távolabbi nevezetes, vagy szent helyeket, csodatörténetek színhelyeit, miért is vennénk részt hosszú, sokszor igen fáradságos zarándokutakon?

Keressük az Istent. Keressük a jelet, hogy egyszer talán lenéz ránk, és majd esetleg személyesen hozzánk szól, üzen, vagy valamilyen, számunkra is kézzelfogható módon megmutatja nekünk magát. Mert sokszor talán kevésnek érezzük, amit a hit és a remény nyújthat, és bizonyítékot akarunk. Bizonyítékot, talán éppen csak arról, hogy meghallgatásra találhatunk.

János atya mondta régebben: *„Minek utaztok távoli helyekre, itt a mi templomunkban is megtaláljátok ugyanazt az Istent!”*

A tavalyi év folyamán – számomra a pusztán véletlenül messze túlmutatóan – számos alkalommal került elém Szent Bernadett története...

Régen nem forgatott könyvekben, olvasmányokban, találomra kézbe vett újságok cikkeiben, az éppen bekapcsolt televízió adásában, vagy az interneten böngészve bukkant újra és újra elém.

Pünkösdkor, Csíksomlyói utunk során a csobotfalvi templomban, a félhomályban, kissé a többiektől visszamaradva, gondolataimból hirtelen felocsúdva szintén váratlanul találtam szembe magam a mellékoltár festményén a lurdi barlang előtt térdelő Bernadett alakjával.

Egy idő után már mindezt szinte személyes megszólításként értékeltem. Később tudatosan keresve olvastam utána, és összeszedtem a hozzáférhető irodalmat. Elhatároztam, hogy a nyár folyamán felkeressük a lurdi jelenések színhelyét, valamint Bernadett Nevers-i kolostorát és sírját. Nagy lelkesedéssel készültünk az útra, részletes útvonaltervekkel, pontos napi időbeosztással.

A nyári szabadságom munkahelyi egyeztetések során kialakult időpontjával az útitervet összeillesztve

azután kiderült, hogy Lourdes-ba érkezésünk napja pontosan az utolsó Mária-jelenés 150-ik évfordulójának dátumára esik. Ez is csak vak véletlen volna? Ezután még nagyobb várakozással tekintettünk az elkövetkező útra.

Eljött az utazás napja. Motorkerékpárral mentünk, sátorban aludtunk: mi ketten feleségemmel, és útitársként szegődött hozzánk unokaöcsém szintén kettesben nejével. Minden a terv szerint haladt, igen jó volt az időjárás, utunk szép volt, váratlan eseményektől mentes.

Kiindulópontunk kis Tóvárosi templomunk volt, hazaérkezésünk előtt is ide tértünk be utoljára néhány percre.

Végigjártuk fél Európát, hét országot érintettünk, hétezer kilométert utaztunk. A három hét alatt utunkba ejtettük a Mariazelli bazilikát, Nevers kolostorát – az üvegkoporsóban romlatlanul pihenő Bernadett nyughelyét, a párizsi Notre-Dame-ot, és Sacre-Coeur bazilikát, a Mount Saint Michel-i bencés apátságot, de a sok kicsiny, alig néhány száz, vagy egykét ezer lakosú bretagne-i falvacskák gyönyörű gótikus templomait is. Később felkerestük Gaudi évszázados álmát, a ma is folyamatosan épülő, hatalmas és különleges barcelonai Sagrada Familia-t, és Velencében is láttunk néhány szépséges templomot.

A kiszámított, évfordulói napon pontosan érkeztünk Lourdes-ba.

Csodálatos hely. Kis betűhibával, de az öt világnyelv között magyarul(!) nekünk szólt a zarándokokat köszöntő plakát felirata: „Istem hozta”.

Végigjártuk a Bernadett életének fontos állomásait jelképező „jubileumi utat”, megérintettük a Mária-

jelenések barlangjának szikláját, arcunkat, majd ittunk is a csodatévő, gyógyító erejű forrás vizéből, és gyönyörű szentmisét hallgattunk a számunkra csak alig érthető francia nyelven...

Nem tudom, pontosan mit is vártam még, *de ezen kívül nem történt semmi!!!*

Nem tudom, mit vártam még, talán valamit, ami éppen nekem szól, engem szólít meg személyesen, nem tudom...

Nem jelent meg senki égő csipkebokor képében, nem hallatszott mennydörgés kísérte szózat, senki nem szólított nevünkön, hogy lám, megjöttünk. S bár tudom, nem vagyok méltó..., még csak egy szóval sem mondta senki, hogy majd meggyógyul az én lelkem... Talán akkor kissé csalódott voltam, de az azóta eltelt idő alatt sokszor végiggondoltam mindezt. Hát valóban nem történt semmi? Hiába való lett volna a készüllet, a várakozás? Nem is nekem szólt a hívó üzenet? Miért kellett épp akkor, nekem éppen oda elmennem?

Azért mégiscsak történt valami...

Itthon hagytuk a hétköznapi rossz szokásait és az utazás alatt sikerült kissé gondolatainkban is letisztulni, végiggondolni olyan dolgokat, melyek egyébként máskor talán eszünkbe sem jutottak volna. Utunk során láttuk – mert időt, figyelmet fordítottunk rá – a teremtett világ végtelen szépségét, hegyeket, folyókat, tengereket, tájakat, embereket. Láttuk a történelem során emberi munka által létrehozott alkotások, városok, épületek változatos világát. Sikerült máskor lényegtelennek tűnő, apró részleteket észrevenni, és talán sikerült egymásra is jobban odafigyelni!

Lourdes-ban láttuk, és megéreztek a kiszolgáltatott, beteg emberek határtalan türelmét, a szemükben tükröződő hitet, a csodaváró reményt. Láttuk az őket támogató és kiszolgáló segítők önzetlen buzgalmát.

Láttuk, hogy bár nagyon sokan voltunk, senki nem tolakodott, nem kiabált, nem volt türelmetlen vagy erőszakos, pedig nyilvánvalóan a világ legkülönbözőbb, igen távoli tájairól érkeztek oda.

megmostuk

És hogy mi volt az, ami személyesen nekem szólt?

Rájöttem, hogy ez alatt a három hét alatt, alig-alig volt néhány olyan perc, amikor két méternél távolabb lettünk volna egymástól feleségemmel, akivel lassan 25 évi házasságunk alatt még talán soha nem voltunk ilyen hosszú ideig folyamatosan együtt.

Rájöttem, hogy amit Isten keresésekor kaphat az ember, azt csak a másik embertől, csak a másik emberen keresztül kaphatja meg. És rádöbbenem arra is, hogy talán néha én kell hogy legyek az az eszköz, akin keresztül egy másik ember szólíttatik meg.

Igaza volt János atyának! Nem kell ahhoz messzire elutaznunk, hogy az Istent megtaláljuk. Meglelhetjük itthon is, saját kis templomunkban, vagy rátalálhatunk a természetben, „*fűben-fában-szőlőtőben*”, de ha elég jól figyelünk, leginkább egymásban fedezhetjük fel jelenlétét.

Keressük az Istent. Amit azonban meg kell találnunk egy ilyen zarándokút során, azt elsősorban saját magunkban kell keresnünk. Nélkülözhetetlen hozzá a fontos dolgokra szentelt idő.

A hétköznapi megszokásait, külsőségeit, felületes sietségét hátrahagyva, fáradságot, kényelmetlenséget, talán még nélkülözést is vállalva, lehetőségünk van a lényegre figyelni.

Aki vendégségbe megy, az is felöltözik szépen, készül, rendbe teszi külsejét, illően viselkedik. Lehetőségünk nyílna tehát, hogy amint felkészülünk az utazásra, egyben saját magunkat, lelkünket, gondolatainkat is rendbe tegyük, és felkészítsük – a befogadásra.

Lehetőségünk, hogy tisztábban lássunk, és felfedezhessük a másik ember arcában az Ő arcát,

hangjában az Ő szavát, közelségében az Ő szeretetét...

Hazaszeretet és engesztelés

(Kálmán Peregrin atya ferences történész Mátraverebélyen, a KÉSZ 2008. október 4-ei nyári országos zárándoklatán elmondott beszédét aktualitása révén közöljük újságunkban).

Főtisztelendő Atyák,
Tisztelt Egybegyűltekt!

Osztie Zoltán atya arra kért, hogy a KÉSZ Mátraverebély-szentkúti zárándoklatán a nemzettudat mibenlétéről valamint az engesztelésről szóljak néhány szót.

A Biblia Éve van, és ha keresztény értelmiségiként gondolkodunk saját nemzetünkéről, akkor kézenfekvő, hogy figyelmünket a Szentírás nemzeteszmenyére irányítsuk. Hiszen az bármennyire is egy néphez kötődik, mégis minden mozzanatában katolikus, azaz egyetemes, a kinyilatkoztatás részeként pedig rámutat arra, hogy miben rejlik a hívő ember nemzeti identitása, a mi esetünkben a keresztény magyarság.

Ha az isteni működést figyeljük az Ószövetség lapjain és az Újszövetség kezdetén, azt látjuk, hogy a Teremtő egy nemzetet hív meg arra, hogy az üdvösség letéteményese legyen. Isten ezzel a tetteivel megszentelte a nemzet fogalmát, és példát állította elénk: egy nép – minden gyarlósága ellenére – is képes az adott kor történelmi körülményei közepette az üdvösség ügyét szolgálni. Isten a zsidóságot hosszú évezredek át készíti fel az Egyszülött Fiú fogadására, és így Izrael minden bűne, viszontagsága ellenére megtermi nekünk a Megváltót.

Jézus előtt a zsidósághoz való tartozás már önmagában az Istenhez való tartozást jelentette, olyannyira, hogy a pogányságból megtértek, a származásilag nem-zsidók csak másodlagos szereplők voltak Izrael közösségében. Jézus ezt megfordítja, és azt mondja, hogy azok az Ő testvérei, rokonsága, akik teljesítik az Isten akaratát. Azaz az ő „nemzeti köteléke” nem a faji hovatarozás tudata, hanem az Isten Szava iránti engedelmség.

Így magyarnak lenni a mi számunkra, keresztény értelmiségiek számára elsősorban azt jelenti, hogy üdvösségre törekvő emberek vagyunk. Az üdvösségért hozott minden egyes döntésünk magyarságunkat érinti, a nemzetet érinti. Mi e személyes döntéssel tudunk rálépni az igazi nemzetté válás útjára, és itt születik meg maga az egyház közössége is, amely a történelem során megszentelte és egységbe fogta azokat a nemzeteket és népeket, amelyek Krisztust választották.

Érdekes megfigyelni, hogy a XVIII. századi magyar prédikációs irodalomban, mind a protestáns, mind pedig a katolikus igehirdetéseken ott szerepel a magyarságnak, mint új Izraelnek a bemutatása. Az újkor szorongatott nemzete helyzetét Izrael történetében szakralizálja, egyfajta új, a hűségéért meghurcolt választott népként látja magát, amely minden baj és veszteség ellenére az Úr tulajdona. A prédikátorok éppen ezért arra buzdítják azokat, akik a nemzet sorsáért felelősek, hogy ugyanazokat az erényeket ápolják magukban, amelyekkel Izrael megőrizte az önállóságot, a nemzettudatot.

Közülünk, ma sokan érzik úgy, hogy országunk, nemzetünk nehéz helyzetben és nehéz sorban van. Ha így gondoljuk, akkor nekünk is érdemes a prédikátorok példáját követni, vagyis Izrael nemzettudatában, annak kifejezésformáiban felfedezni, miként tudjuk az egyház, az új Izrael részeként megtartani nemzeti identitásunkat.

Mi tartja össze az Ószövetségben Izrael közösségét? Elsősorban az emlékezet. Ha megnézzük a Szentírás nagy imádságait, hivatkozásait, azt tapasztaljuk, hogy azok Ábrahámától és a Teremtés könyvének más eseményeitől kezdve felidéznek az Úr tetteit és csodáit. Arra emlékeznek, hogy saját történelmükben Isten ereje miként mutatkozott meg. Felidéznek a próféták, a hősök emlékét, azokat, akik készek voltak arra, hogy minden veszély, szorongatás ellenére megvalósítsák az Úr akaratát. Ez az, amit elsőként érdemes ellesnünk. A nemzettudat legfontosabb formáló ereje, a közösségi összetartozás talán legelemibb formája az emberi emlékezet. Az, amikor a keresztény nemcsak azt keresi a történelem során, hogy az egyes események, jelenségek hogyan következtek egymás után, hanem azt is felismeri, hogy azokban az Isten ereje miként mutatkozott meg. Amikor ezeket a belső összefüggéseket látjuk, azokra az emberekre is figyelmesek leszünk, akik nemcsak nemzeti hősök, hanem vértanúk és keresztény hitvallók voltak. Példát veszünk azoktól az emberektől, akik a balsors ellenére tudtak életet teremteni. Ennek kapcsán hadd utaljak Boldog Batthyány-Strattmann László ferences világi rendi testvérünkre. Nem szokták hangsúlyozni, de mostohatestvéreinek száma hetven felett volt. Az apjától azt láthatta, hogy ott és azzal volt együtt, akivel csak tudott. Elhagyta Lászlóékat. Az idősebb Batthyányt haldokló felesége, halála előtt magához kérte, hogy megbocsásson neki ezekért a szörnyű tettekért, a férj azonban nem ment oda felesége betegágyához.

Boldog Batthyány-Strattmann László ilyen családkép és előzmények után

alapította meg családját, amely egy szent család lett: naponta misét hallgattak, rózsafüzért végeztek. A gyerekek láthatták az anya és apa egységét a szeretet cselekedeteinek a gyakorlásában, sőt ők maguk is bekapcsolódhattak abba. László nagylelkű volt: jövedelméből mindegyik mostohatestvérét felneveltette, taníttatta, és gondoskodott a környék szegényeiről. Jól érzékelhető: honnan jött és mivé lett. Ezt szép meglátni a szentekben.

Boldog Batthyány-Strattmann László példája átvezet bennünket a másik fontos pontra, amely a család szentségét mutatja meg nekünk. A család szentsége, az egy férfi és egy nő szövetségén és a gyermekeket elfogadásán alapszik. A 80-as évek végén volt egy felmérés Franciaországban. Izraelita családokat vizsgáltak. Kimutatták, hogy a nem vallásos zsidó családok szinte kétharmada felbomlott, a neológok körében ez jóval alacsonyabb volt, míg az ortodox zsidó családoknál ez a százalék alig mérhető. A szociológusok ezeket az eredményeket nem tudták másra visszavezetni, mint a sabbatnak, az Isten és az ember számára szabaddá váló ünnepeknek a megtartására.

Vagyis a család megmaradásának alapvető kerete a vasárnap szentsége. Az a nap, amikor család képes időt szánni önmagára, és az Istennel való kapcsolatra. Azt hiszem, nemcsak papként látjuk, hanem ti magatok is tapasztaljátok, hogy egy család akkor hal meg, amikor elfelejtenek beszélgetni egymással. A család, a férj és a feleség öt-hat-hét éven át épít egy házat, nagy odafigyeléssel tervezik, hogy mi, hova kerüljön, miként osszák be a pénzt. És amikor elkészül a lakás, beköltöznek a várva várt otthonba, egyszer csak azt veszik észre, hogy már nincs mit mondaniuk egymásnak. Mert megszokták, hogy éveken át csak az építkezésről beszéltek, és nem vették észre, hogy személyes kapcsolatuk összedőlt. Magyarul lenni, a nemzettudatot őrizni, másodsorban annyit jelent, mint védeni a család szentségét. A családok szentsége a vasárnap szentségének, az egymáshoz való hűség szentségének a megőrzése, mely megnyílik az új élet befogadására.

Harmadsorban Izrael történetében azt is megláthatjuk, hogy az Isten miként készíti elő a zsidóságot Fia érkezésére, hogyan vezeti el a politeizmustól az Egyszülöttig. Keresztény értelmiségiként társadalmi szerepvállalásunk nem merülhet ki csupán az elrontott világ helyrehozásában, egy kis jócselekedetben. Nekünk, keresztényeknek és értelmiségieknek az a feladatunk, hogy a társadalomban olyan közeget hozzunk létre, amelyben az Úr is magára találhat, Ő is otthon érezheti magát.

Assisi Szent Ferenc egy dűledező templomban azt kérdezi: Uram, mit akarsz, hogy cselekedjem? – majd elindul és felépíti a templomot, amely otthont ad Istennek és embernek. Igaz ez a közéletre is. A társadalom átalakítása, előkészítése az Úrral való találkozásra ezeken a személyes döntéseken múlik. Egyedisége, művésziessége pedig abban rejlik, hogy személyes elköteleződésünk után meglássuk, hogy az adott korban, az adott társadalomban miként tudjuk megérinteni azoknak a szívét, gondolatvilágát és életvitelét, akik körülöttünk élnek.

Bármilyen emberi közösség, az egyház maga is, ha bezárkózik, közeg nélkülivé lesz, akkor saját maga alatt vágja a fát. Amikor a holland egyház a hetvenes években elkezdett szétforgácsolódni, akkor valaki megkérdezte az egyik holland püspököt: miért történt ez? A püspök azt mondta, azért, mert lemondtunk a misszióinkról. Nincs már misszió, ezért saját magunkon kezdtünk sajnálkozni.

Ha önmagunk sajnálása foglalja el a gondolataink nagyobbik hányadát, elveszítjük azt a képességünket, amely meglátja a társadalom szükségleteit, és önmagunkba hullunk vissza. Az a közösség viszont, amelyiket nem tud visszariasztani a rossz, amely a maga körül zajló ellentétes hullámok közepette is tud jót tenni, az a közösség élni fog, mert kilép önmagából, és megnyílik a másik ember szolgálatára. Érdemes ma ezen elgondolkoznunk,

mint egyház, mint szövetség kesergünk csupán a világ felett, vagy teszünk is érte valamit? Ahogy az orvost sem riaszthatja vissza egy súlyosabb eset, hanem annál nagyobb odaadásra serkenti, úgy a bajokat, a társadalmi problémákat látva, mi sem hátrálhatunk meg, hanem annál nagyobb erőbedobással kell keresnünk, kit, hol menthetünk meg, érhetünk el, hogy növekedjék az emberségében és a hitben.

És végül a nemzettudat formálója az a nagy és mértéken túli áldozat vállalása, melyhez a próféta hite szükséges.

Az a próféta, aki tud ellentmondani a társadalomban már-már megszokott, zsigeri, természetesnek mondott ösztönös reakcióknak: az ütésre ütéssel felelni, az erőszakra erőszakkal válaszolni. Az a próféta, aki a megtapasztalt rossz ellenére is sokkal inkább bízik az Úr kegyelmében, az Úr ígéretében, mint azokban a legalizált negatív viselkedésformáknak és folyamatoknak, melyek a rövidtáv sikerét adják. Az a próféta, aki képes ellenállni azoknak az életformáknak, amelyek ezt a fölfordulást előidézik.

Izraelnek történetében azt is meglátjuk, valahányszor átvette a közeli népek kultikus, pogány szokásait, és életvitelét, mindannyiszor fölforgácsolódott, semmivé lett. De valahányszor képes volt prófétai erősséggel és egyenes

derékkel visszatérni, és értékelni azokat az életformákat és törvényeket, melyeket az Úr adott neki, mindannyiszor megtalálta életének jobbulását, új útra lelt a nemzet megmentéshez. S talán keresztényként itt kell a legnagyobb lelkiismereti vizsgálatot tartanunk. Melyek azok az életformák, amelyekben mi magunk is megalkuszunk és kiegyezünk, amelyekkel fölforgácsoljuk azt a környezetet, amelyben élünk, és elválasztjuk szép lassan és szinte láthatatlanul magunkat az Úrtól?

Vagyis magyarnak lenni, a nemzet újjászületésén munkálkodni tehát annyit jelent, mint megőrizni a nemzeti emlékezetet, a család és ezzel a házasság szentségét, munkálkodni a társadalom előkészítésén, hogy az Úr mércéjéhez tudjon fölőni, és azt el tudja fogadni.

És ennek a prófétai szerepnek Jézus Krisztus nyomán nagyon fontos momentuma az engesztelés. Jézus Krisztus, aki emberré lett, az emberek részéről megadta azt a tiszteletet és imádást, az Atyához való szeretetteljes odahajlást, amelyet a bűn lerontott bennünk. A helyünkre állt, magára vette bűneinket. Ezért az engesztelés képe a bárány. A megfeszített Krisztus Isten Báránnyaként mutatja be az engesztelés igazi áldozatát mások bűnéért. Ő az Isten báránya, aki magára veszi a bűnért való vezeklést. Az Ószövetségben az ember áldozott báránnyt az Istennek, hogy kiengesztelje bűneit. Az Újszövetségben Isten áldozza fel Egyetlen Bárányát. Ennek a Krisztusnak leszünk társai az engesztelésben.

Az ember, aki a bűn folyamatai között sem lesz olyanná, mint üldözői, az az ember Isten bárányává, engesztelő áldozattá lesz. Gondoljunk csak Árpád-házi Szent Margitra: miközben a testvére és apja háborúskodnak, áldozatokat vállal, és így lesz az egész engesztelés példája.

Az az ember, aki nem szapulja az ellenségét, hanem imádkozik érte, báránnyá lesz. Mert mi is az ellenségeinkért való imádság lényege? Hiszem, hogy az Isten ereje nagyobb az ember gonoszságánál, hogy Isten irgalma határt tud szabni az emberi gonoszságnak. Vegyük sorra ellenségeinket személyesen is. Hányszor szidtuk őket, és hányszor imádkoztunk értük?

A bárány, azaz a próféta léte kiállás az igazságért. Nem a konfrontáció keresi, hanem kiáll az igazságért, de nem mások ellenében, hanem mindig másokért.

Végül érdemes azt is áttekintenünk miként árusítjuk ki, mi keresztények ezeket a szentnek mondott eszményeinket.

Több alkalommal volt, hogy valakinek a munkája minőségen aluli volt. Szólnom kellett, vagy egy adott munkakörbe helyette mást kellett fölvennünk. Akkor azt mondta nekem: de atya, én nemzeti érzelmű vagyok, hogy tehet velem ilyet. Kedves Testvérek! Magyarságtudatunkat ne használjuk álarcnak, vagy kendőnek, ami elfedi hibáinkat! Ha nemzeti érzelműek vagyunk, munkánk annál inkább legyen kifogástalan!

Meg kell említenünk az ősmagyarkodást is, mely aláássa a nemzeti identitást. Sok nemzeti érzelmű és beállítottságú, magát kereszténynek mondó, szakterületét igen jelesen képviselő közéleti személyiség hangoztatja, hogy vissza kell térni az ősmagyarvalláshoz, mely a kereszténység előtt létezett. Meg kell találni az ősi forrásokat. Ha azt említik, hogy vissza kell térni ezekhez a forrásokhoz, mindig nevetek rajtuk, mert miközben magyarságukat hangoztatják, a reinkarnációban, a lélekvándorlásban hisznek, abban, hogy Szűz Mária fénnyé vált, vagyis azt a new age-t építik, amely épp' annak a globális világnak a jellemzője, amely ellen küzdenek. Ilyen eszméket terjesztve nem magyarok, hanem magyarellenések, mert szétdarabolják a nemzetet, hiszen a magyarság, mint nemzet a kereszténység következtében jött létre, az ősvallás idején

csak törzsekben éltünk. Magyarországnak nincs más lehetősége vallásilag, mint kereszténynek lenni, hiszen ez teremtette meg nemzeti identitásunkat.

És végül nagyon fontos, hogy magyarságunkat sem valakik ellenében éljük meg! Sok helyen mit jelent magyarnak lenni? Állandóan kommunistázni, cigányozni, zsidózni. Borzasztó! Azt látni, hogy ott születik meg a nacionalizmus, ahol egy nép a saját identitását mások ellenében próbálja megélni. Amikor nem az értékeit fejleszti ki, hanem a másik erőit rombolja. Mikor nyáron megszerveztük a szlovák-magyar napot, számtalan ellenző volt. Minek csinálunk ilyet, mikor a határ túloldalán mit csinálnak a magyarsággal?

Azt mondtuk, azokat a csatornákat kell megtalálni, ahol meg lehet mutatni azt, hogy magyar és szlovák, magyar és román, magyar és szerb tud normálisan együtt élni. Nem szabad letagadni a bajokat, de ahhoz, hogy ezek rendeződjenek, meg kell találni a közös pontokat. Talán épp azzal kellene találkozni a társadalomnak, hogy Jézusnak olyan egyháza van, ahol magyar, szlovák, cigány együtt tud élni, amely nem bezárja egymás előtt szívét, hanem utat nyit a másikhöz, mert nincs féltékenységre egymástól.

Szent István Intelmei óta nemzeti identitásunk része a befogadás. János evangéliuma azt mondja: Benne fogunk lakni, vagyis az Atya is befogadó, így a keresztény nemzet sem lehet más. Úgy munkálkodjunk a családban, a közéletben, hogy soha ne felejtjük el jézusi önzonosságunkat; Jézust, aki szeretettel, türelemmel, a nehézségeket is megértve tudta a világban világossá tenni Isten nyitottságát, építeni Isten országát.

*Kálmán Peregrin
ferences történész*

Kedves Testvéreim!

A nagyböjt kezdetén, amely intenzív lelki gyakorlás időszaka, a liturgia három bűnbánati gyakorlatot javasol a bibliai és a keresztény hagyományból: az imádságot, az alamizsnát és a böjtöt. Ezek felkészítenek arra, hogy jobban tudjuk ünnepelni a húsvétot, és megtapasztaljuk Isten hatalmát, aki – ahogy húsvét vigíliáján hallani fogjuk – „száműzi vétünköt, lemossa minden bűnünket, a bűnbánóknak ártatlan szívet ad, a szomorkodóknak vigaszt kínál. Távol űzi a gyűlölködés átkát, és meghozza a békés egyetértést, a zsarnok gögjét is fékezi.” (Húsvéti örömeinek)

Szokásos nagyböjti üzenetemben, ebben az évben szeretném, ha különösképpen a böjt értékéről és értelméről gondolkodnánk el. A nagyböjt arra a negyven napra emlékeztet, amelyet az Úr böjtölve töltött a pusztában, mielőtt elkezdte nyilvános működését. Ezt olvassuk az evangéliumban: „Akkor a Lélek a pusztába vitte Jézust, hogy a sátán megkísértse. Negyven nap és negyven éjjel böjtölt, végül megéhezett” (Mt 4,1-2). Ahogy Mózes, mielőtt megkapta a kőtáblákra írt törvényt (vö. Kiv 34,28), és ahogy Illés, mielőtt találkozott az Úrral Hóreb hegyén (vö. 1Kir 19,8), Jézus is imádsággal és böjttel készült küldetésére, amely a kísértővel való kemény összeütközéssel kezdődött.

Megkérdezhetjük magunktól, milyen értéke és mi értelme lehet számunkra, keresztények számára, hogy megvonunk magunktól valamit, ami önmagában jó és hasznos lenne létfenntartásunkhoz. A Szentírás és az egész keresztény hagyomány azt tanítja, hogy a

böjt nagy segítség ahhoz, hogy elkerüljük a bűnt és mindazt, ami hozzá vezet. Ezért az üdvösség történetében többször visszatér a böjtre való felhívás. Már a Szentírás első oldalain az Úr azt parancsolja az embernek, hogy tartózkodjon a tiltott gyümölcs fogyasztásától: „A kert minden fájáról ehetsz. De a jó és rossz tudás fájáról ne egyél, mert amely napon eszel róla, meghalsz” (Ter 2,16-17). Szent Vazul az isteni rendelkezést magyarázva megjegyzi: „a böjtöt a Paradicsomban rendelték el”, és „az erre vonatkozó első parancsot Ádám kapta”. Majd így összegzi gondolatát: „A »ne egyél« tehát a böjt és az önmegtartóztatás törvénye (vö. *Sermo de jejunió*: PG 31, 163, 98). Mivel mindannyiunkra ránehezedik a bűn és következményei, a böjtöt Isten eszközként kínálja nekünk, mely helyreállítja a barátságot az Úrral. Így tett Ezdrás, mielőtt visszaindult száműzetéséből az Ígéret földjére, az összegyűlt népet böjtre hívva, „hogy megalázkodjunk Istenünk előtt” (Ezd 8,21). A Mindenható meghallgatta imájukat, és biztosította őket segítségéről és oltalmáról. Ugyanígy tettek Ninive lakói, akik hallgatva Jónás bűnbánatra szólító

A Szentatya nagyböjti üzenete

felhívására, őszinte szándékuk tanúbizonyságaként böjtöt hirdettek mondván: „Ki tudja, hátha irgalmas lesz, és újra megbocsát az Isten, lecsillapul izzó haragja, és nem kell elvesznünk!” (Jón 3,9) Isten ekkor is látta tetteiket és megkegyelmezett nekik.

Az Újszövetségben Jézus megvilágítja a böjt mély értelmét, megbélyegezve a farizeusok magatartását, akik ugyan aprólékos pontossággal betartották a törvény előírásait, de szívük távol volt Istentől. A valódi böjt, ismétli másutt is az isteni Mester, inkább a mennyei Atya akarátának teljesítése, aki „a rejtekben is lát, és megjutalmaz” (Mt 6,18). Ő maga mutat példát erre, amikor negyven napos pusztai tartózkodása végén azt feleli a Sátánnak, hogy „Nemcsak kenyérrel él az ember, hanem minden tanítással is, amely az Isten szájából származik” (Mt 4,4). Az igazi böjt célja tehát az, hogy a „valódi étellel” táplálkozzunk, amely Isten akarátának teljesítését jelenti (vö. Jn 4,34). Ha tehát Ádám nem engedelmeskedett az Úr parancsának, hogy „ne egyen a jó és rossz tudás fájának gyümölcséből”, a hívő ember a böjttel szeretné alázatosan alávetni magát Istennek, bízva jóságában és irgalmában.

A böjt gyakorlata nagyon elterjedt volt a korai keresztény közösség életében (vö. ApCsel 13,3; 14,22; 27,21; 2Kor 6,5). Az egyházatyák is beszélnek a böjt erejéről, amely képes féken tartani a bűnt, legyőzni a „régí Ádám” helytelen vágyakozásait, és a hívő ember szívében képes megnyitni az utat Isten előtt. Ezenkívül a böjt visszatérő gyakorlat, amelyet a korok szentjei mindig ajánlanak. Aranyszavú Szent Péter írja: „A böjt az imádság lelke, az irgalom pedig a böjt élete, ezért aki imádkozik, az böjtöljön. Aki böjtöl, legyen irgalmas. Aki szeretné, hogy kérése meghallgatást nyerjen, az hallgassa meg azt, aki tőle kér. Aki azt szeretné, hogy Isten megnyissa felé szívét, az ne zárja be az övét az előtt, aki őt kérleli.” (Sermo 43: PL 52, 320. 332)

Úgy tűnik, napjainkra a böjt gyakorlata veszített lelki értékéből, és egy olyan kultúrában, amelyet az anyagi jólét keresése jellemez, inkább a testi egészséget karbantartó terápiás eszközzé válik. A böjtölés minden bizonnyal javíthatja a testi egészséget, de a hívők számára elsősorban lelki „gyógymód” mindannak leküzdésére, ami megakadályozza őket, hogy önmagukat Isten akaratahoz alakítsák. Isten Szolgája VI. Pál az 1966-os *Paenitemini* kezdetű

apostoli konstitúciójában felismerte annak szükségességét, hogy a böjt hozzá tartozik minden keresztény hivatásához, amely abban áll, „hogy már ne önmagáért éljen, hanem azért, aki szerette őt, és önmagát adta érte, (...) és hogy a testvérekért éljen” (vö. I. fej.). A nagyböjt jó alkalom lehetne, hogy újra alkalmazzuk az idézett apostoli konstitúcióban foglalt normákat, megerősítve ezen ősi bűnbánati gyakorlat eredeti és örök értékét, amely segíthet, hogy legyőzzük önzésünket és megnyissuk szívünket Isten és a felebarát szeretetére, amely az új törvény első és legfőbb parancsolata, és az egész evangélium összefoglalása (vö. Mt 22,34-40). A böjt hűséges gyakorlása hozzájárul ahhoz is, hogy megerősödjön az emberben a lélek és a test egysége, segít elkerülni a bűnt és növekedni az Úrral való bensőséges kapcsolatban. Szent Ágoston, aki jól ismerte saját negatív hajlamait, és „szörnyen összebonyolódott, összefonódott csomónak” nevezte őket (Vallomások, II. 10.18), *A böjt hasznossága* című művében ezt írja: „Biztosan gyötrelmet okozok magamnak, de azért teszem, hogy Ő megbocsásson nekem; megfenyítem magam, hogy Ő segítsen, hogy kedves legyek számára, hogy eljussak az Ő szelídségének örömére” (Sermo 400, 3, 3: PL 40, 708). Önmagunk megfosztása az anyagi tápláléktól, amely a testet táplálja, megkönnyíti a belső készséget, hogy hallgassuk Krisztust, és az ő üdvöztető szavából táplálkozzunk. A böjttel és az imádsággal lehetővé tesszük számára, hogy csillapítani tudja azt a lelkünk legmélyéről fakadó éhséget, amit bensőnkben tapasztalunk: az Isten iránti éhséget és szomjúságot.

A böjt egyidejűleg abban is segít, hogy tudatára ébredjünk, milyen helyzetben él sok testvérünk. János apostol így figyelmeztet első levelében: „Hogyan marad meg az Isten szeretete abban, aki – bár bőven van neki a világ javaiból –, mégis, amikor látja, hogy testvére szükséget szenved, elzárja előle a szívét?” (1Jn 3,17). Az önként végzett böjt segít követnünk az irgalmas szamaritánus példáját, aki lehajol és a szenvedő testvér segítségére siet (vö. *Deus caritas est* enc., 15). Ha szabadon úgy döntünk, hogy megfosztjuk magunkat valamitől azért, hogy másokat segítsünk, ezzel konkrétan megmutatjuk, hogy a nehézségekkel küzdő felebarátunk nem idegen számunkra. Éppen azért, hogy elevenen tartsuk magunkban ezt a befogadó és figyelmes magatartást a testvérek felé, bátorítom a plébániákat és a közösségeket, hogy a nagyböjtben még inkább gyakorolják a személyes és a közösségi böjtöt, Isten ígéjének hallgatását, az imádságot és az alamizsnát. Már a kezdetektől ez jellemezte a keresztény közösséget, amelyben rendkívüli gyűjtéseket tartottak (vö. 2Kor 8-9; Róm 15,25-27), és arra hívták a hívőket, hogy adják a szegényeknek mindazt, amit a böjtnek köszönhetően félretettek (vö. Didascalia Ap., V. 20,18). Ma is újra fel kell fedoznünk és ösztönöznünk kell ezt a gyakorlatot, különösen a nagyböjti liturgikus idő során.

Mindabból, amit mondtam, világosan látszik, hogy a böjt fontos aszketikus gyakorlat, lelki fegyver, amely segít, hogy ne ragaszkodjunk helytelenül önmagunkhoz. Önként lemondani az étel és más anyagi javak élvezetéről, segíti Krisztus tanítványát, hogy uralkodjon az eredeti bűntől meggyengült természetéből fakadó vágyain, amelyek negatív hatásai átjárják az ember egész személyiségét. Helyesen biztat egy ősi, nagyböjti liturgikus himnusz: „*Utamur ergo parcius, / verbis, cibis et potibus, / somno, iocis et arctius / perstemus in custodia* – Legyünk mértéktartóbbak a szavainkban, az ételben és az italban, az alvásban és a játék terén, legyünk még éberebbek”.

Kedves Testvéreim! Ha jól megnézzük, a böjt legvégső célja – ahogyan Isten Szolgája II. János Pál pápa írta –, hogy segítsen önmagunkat egészen Istennek ajándékozni (vö. *Veritatis splendor* kezd. enciklika, 21). Tartsuk fontosnak a nagyböjtöt minden családban és minden keresztény közösségben, hogy általa eltávolítsuk mindazt, ami szétszórta teszi lelkünket, és megerősítsük azt, ami táplálja a lelket, megnyitva szívünket Isten és a felebarát szeretetére. Fordítsunk több figyelmet az imádságra, a szentírásolvasásra, a bűnbánat szentségéhez és az Oltáriszentséghez járulásra, főleg a vasárnapi szentmisén. Ezzel a belső készséggel lépünk be a nagyböjt bűnbánó légkörébe. Kísérjen minket a Boldogságos Szűz Mária, *Causa nostrae laetitiae* (Örömünk oka), és támogassa törekvésünket, hogy szívünk megszabaduljon a bűn rabságától, hogy egyre inkább „Isten élő tabernákulumává” tegyük. Miközben imáimról biztosítok minden hívőt és egyházi közösséget, hogy eredményes nagyböjti időszakot éljen, ezzel a jókívánsággal szívből terjesztem ki mindenkire apostoli áldásomat.

XVI. Benedek pápa
(katolikus.hu)

Guadalupe Mexikóvároshoz közel, északra a Tepeyac dombon elhelyezkedő kis település volt, az idő múlásával azonban a főváros részévé vált, jelenleg a legészakabbi városrész. Ez a nagyváros a maga 22 millió lakójával a Föld egyik legnagyobb települése, ez a hely a Szent Szűz XVI. századi jelenésének színhelye.

A feljegyzések szerint a Szűzanya egy indiánnak, Juan Diegónak (1474-1548. május 30. – 1990. május 6-án boldoggá, 2002. július 31-én szentté avatták és így ő lett az első amerikai indián szent) jelent meg 1531 decemberében – a fennmaradt írásos dokumentumok alapján – négy alkalommal, az azték (indián törzsszövetség) kukoricaistennő Tonantzin lerombolt templomának helyén. Az első jelenésre december 9-én került sor, a monda szerint aranykőbe burkolózó nő jelent meg, s arra szólította föl a férfit saját anyanyelvén, nahuatl nyelven, hogy vigye üzenetét a püspökhöz, miszerint: „Azt kívánom, hogy építsenek a tiszteletemre egy szentélyt, amelyben én, az irgalmas anya megmutathatom a szeretetemet,

nem hitt neki. Jelet kért, Diego pedig, aki mindeközben halálos beteg nagybátyjának papot keresve küldetését egy időre félre akarta tenni, útközben újból találkozott a jelenések csodálatos Asszonyával, aki

*A világ leglátogatottabb
zarándokhelyén jártam,...*

...Guadalupeban

rokonának gyógyulást ígért, őt pedig arra szólította fel: gyűjtsön rózsákat azon a helyen, ahol előzőleg találkoztak. Megparancsolta, hogy szedjen rózsákat egy olyan kopár helyen, ahol különben csak sivatagi növények nőnek és ahol amúgy is hideg van, tél van, gyűjtse őket egy indián köpönyegbe (ún. tilma), és nyújtsa át a hitetlenkedő püspöknek.

Ezután valami teljesen hihetetlen történik – valami, amin a tudomány máig is csak csodálkozik, és csupán találgatni tud. Diego a püspök elé lép, és résnyire nyitja a poncsóját, a rózsák pedig kiragyognak alóla. Majd hirtelen teljesen kitarja, és mialatt a rózsák a földre hullanak, a poncsó belső oldalán

csodálatos színekben megjelenik a Szűzanya képe, ahogyan Juan Diegónak megjelent: a Guadalupei Szűz.

Hatalmasabbnak tűnik az ismert azték isteneknél; hatalmasabb, mint a napisten, mint a

holdisten, aki sötét sarlóként a lába előtt fekszik.

Az indiánköpenyre festett –máig sem fakuló-kép a lehajtott fejű, imára kulcsolt kezű, dicsfénnel övezett, félholdon álló Szűzet ábrázolja. Kezében nem tart gyermeket. A

félholdat angyalalak tartja. A Szűz arcvonásai, bőrszíne nem azonosítható sem europoidként, sem indiánként.

Zumárraga püspök ezután felépíttette a Mária-szentélyt, melyet a Guadalupei Szűzanya tiszteletére szenteltek. Ott helyezték el a Mária-képpel ékesített rendkívül szegényes, kaktusz szálaiból szőtt indián köpenyt, a tilmát. A szentélyt számtalanszor átépítették a századok folyamán, mára egy bazilika áll a helyén, ami a nyugati kereszténység

harmadik legnagyobb temploma. Az új, modern stílusú, óriási befogadóképességű Bazilikát 1976 októberében szentelték fel. A templom 15.000 ember befogadására képes, különleges akusztikájú. Úgy alakították ki, hogy a szentéllyel szemközt, az emeleten, körben elhelyezkedő sok kis kápolnában tartott szentmisék ne zavarják a főszentélyben – folyamatosan – celebrált istentiszteletet. A csúcsívben végződő mennyezet a hívek által termelt hőt és párát fent kivezeti, miközben az oldalsó, alsó ajtókon friss levegő áramlik a templombelsőbe. A híres Szűzanya kép a szentély mögötti falon látható bekeretezve, a kép előtt mozgójárdák vannak, csak így lehet megcsodálni.

A Szűzanya kegyképe nagyon jó állapotban maradt ránk, holott egy ehhez hasonló, durva szövésű, indián köpönyeg normál használat esetén legfeljebb fél-egy évig bírta volna az akkori időben. Korábban a képet bombatámadással akarták megsemmisíteni. Akkor a kép még nem a jelenlegi helyén állt, hanem egy másik templom oltárán, gyertyatartókkal, virágokkal és díszes Krisztus kereszttel körülvéve. A merénylet pillanatában minden megsemmisült a Mária-kép mellett, a Krisztus kereszt is meggörbült (a Bazilikában kiállítási tárgy), a tilma azonban – csodával határos módon- érintetlen maradt. A mexikóiak a Függetlenségi háborúban, az 1800-as években, ráadásul zászlónak

együttérzésemet és oltalmamat. Menj el Mexikó püspökéhez! Mondd meg neki, hogy én küldtelek, és tárd fel előtte, milyen nagyon vágyom arra, hogy itt otthonra találjak!”

Diego elment Juan de Zumárraga spanyol származású püspökhöz, aki

használták. Szerencsére akkor sem érte vész.

A Guadalupei Szűzanya a mexikói ember számára mindennél fontosabb. A képpel lépten-nyomon találkozni, utcai gyümölcshártyánál, benzinkútnál, útszéli pihenőhelyen, sőt a rendőrség és katonaság irodájának falán is. Egyszóval mindenütt. Főünnepen, december 12-én a Tepeyac dombot 8-10 millió zarándok veszi birtokba, ilyenkor az egész ország úton van. Az autópályákat előzőnként a gyalogos és biciklis zarándokok, vannak akik a Yucatán-félszigetről menetelnek napokon át Mexikóvárosig. Ilyenkor kocsival közlekedni nem, vagy alig lehet. A kb. 110 milliós ország 86%-a tartja magát katolikusnak. A lakosság 40%-a létminimumon él.

Míg Lourdes-ba évente átlagosan 6 millióan mennek el, addig Guadalupeba több, mint háromszor annyian, közel 20 millióan!

II. János Pál öt alkalommal járt Mexikóban, ennél többször – érthető

okok miatt – csak Lengyelországban és Olaszországban volt. Nagyon szerették és tisztelték a mexikóiak, amerre járt a pápa, ott szobrot emeltek a látogatás emlékére,

mikor meghalt, az összes templomban egyszerre, egy időben 6-7 órán keresztül harangoztak.

A hely nagyon-nagy hatással volt rám, amikor ott jártam 2009. január 30-án. Megdöbbenő volt látni, hogy már korán reggel milyen sokan előzőnként a teret. Tanítók iskolás csoportokat hoztak, a gyerekek nagy érdeklődéssel és áhítattal szemlélték a feltűnően jó állapotban megmaradt kegyképet. Színei olyan élénkek, mintha most festették volna. Örülök, hogy eljuthattam erre a földrészre és zarándokhelyre, élményeimet megoszthatom az Olvasóval.

Kiss Gyula

Élelmiszergyűjtés ádventben

Az ádvent felkészülési időszak a karácsonyra. Az alapos felkészülés az elmúlt időszak átgondolásával, a jó és hibás döntések, cselekedetek számbavételével, elemzésével kezdődik. A téves, elhibázott cselekedetek megbánása a jóra való törekvésekkel folytatódik, és a szeretet kiadásával, a megváltó Jézus születésével zárul. A **Magyar Máltai Szeretetszolgálat** (MMSZ), erre az időszakra szervezi meg évek óta az egész országra kiterjedő gyűjtési akcióját, mely óriási lehetőséget biztosít minden ember számára a jócselekedetek gyakorlása mellett egymás megismerésére, megsegítésére. A tapasztalatok a jövő, boldogulásunk előhírnökei, ezért igyekszem ezeket összegyűjtve közreadni.

Az MMSZ Tatai Csoportjának munkája – kis létszámára való tekintettel – a jelen akcióban csak Tata város területére terjedt ki. Mivel a város érdekeit hivatott szolgálni, tapasztalatainkat közérdekből adjuk tovább.

Mint minden év, az idei is sok változást hozott. Sajnálatos módon a munkanélküliek, az elesettek, a támogatásra szorulóknak száma növekedett az életszínvonal csökkenése mellett. A Tatai Csoport gyűjtésében több éve résztvevők e változásokat az alábbiakban tapasztalhatták: csökkent a vásárlóerő, az adakozási lehetőség, az adakozási hajlam, nőtt az adakozási hajlandóság alóli kibúvók száma, magyarázkodások indoklásai. Nöttek az egyes alapvető élelmiszerek árai. Így a begyűjtött élelmiszer forintértéke magasabb. Csökkent a gyűjtésben korábban résztvevők száma betegség, elhalálozás miatt.

Ilyen körülmények között a gyűjtésre kijelölt élelmiszerboltok bejáratában egyesek megszeppenve

hallgatták meg a máltai gyűjtők kérését, vagy észrevétlenül igyekeztek tovább menni. Sokféle embert különböző élethelyzete meg is szólaltatta. Álljon itt egy pár ezekből tanulságul:

„Bemutassam a gyógyszer számláimat?” „Az én rokkantnyugdíjamból nem telik jótékonykodásra.” Keserű szívvel ennyit az elesettekről. Hiszen így ők is rászorulók. Az ilyen esetekért – melyekről a gyűjtők nem tehetnek –, mindannyiunk nevében utólag is szíves elnézésüket kérjük.

Az idősebbek és középkorúak közül sokan kérés nélkül több tételt helyeznek az asztalra. Akad a fiatalok közt is önkéntes adakozó. A jobb módúak közül kerülnek ki nagyobb adományok is, de akad olyan is közöttük, akiből csak az akarat hiányzik, és menekül az üzletből. Amikor az adományozó koráról, öltözetéről egyértelműen szegénység feltételezhető, az egy magasztos, szívet melengető érzés. Ebben az esetben csúcspont, ha a „kapni jó, de adni még jobb” kifejezés. Megfontolandó, ha építő jellegű a kritika: „Megint itt vannak. Én már évek óta kapok csomagot. Elég szép, nagyot kaptam a Máltaiaktól, és a Polgármesteri Hivataltól tavaly is.”

„Annyifelé, és annyiféle a gyűjtés, hogy én már senkinek nem hiszek. Nem tudhatjuk hova kerül az adomány. A máltaiakban még azért bízom. Adok is nekik, mert ők el is juttatják az adományt oda, ahova kell.”

Ez a gyűjtők iskolája. Kapnak itt hideget és meleget egyaránt. Figyeljünk az intésekre. Tanuljunk a felszólalóktól, de ne ítéljük el őket. Helyzetüket csak akkor értenénk meg, ha mi is benne élnénk.

A fentiek ismeretében – a rászorulókat érdekében – az eddigi két gyűjtési helyszín helyett az idén három helyen szerveztünk gyűjtést. Ezzel tudtuk megismételni a múlt évi jó eredményünket.

A közép- és felsőfokú tanintézetek vizsgaidőszaka egybeesett a gyűjtés időpontjával. Így érthető módon az ifjú gyűjtőket csak részben lehetett igénybe venni. Az isteni gondviselésnek, az újonnan megszólítottaknak, az új jelentkezőknek, valamint a már éveken át áldozatot hozóknak, mintegy 70 ember odaadó munkájának köszönhető a gyűjtés sikere. Az élelmiszerek szállítása, csomagolása, célba juttatása még legalább két tucat ember szorgalmát, fáradságát dicséri. Nem elhanyagolható feladat a szervezés, az áru adminisztrálása, dokumentálása sem, mely írott bizonyítéka a boltok és a rászorulókat közötti út állomásainak.

Az adományozóktól begyűjtött élelmiszereket táblázatba foglalva boltonként, napszakonként, naponként, minden élelmiszerre vonatkozólag darabszám, érték szerint tudjuk a gyűjtőíveken bizonylatolni. A gyűjtőíveket a gyűjtők, a szállítók, majd a csomagok átvételét a megajándékozottak aláírása hitelesíti. Tehát bárki számára utólag is ellenőrizhető. Nem minden tökéletes, de törekszünk rá. Nagyon sok jó és építő észrevétel jelzi a jobbítási szándékot a gyűjtésben résztvevőktől is. Célszerű ezek

elemzése, rendszerezése, és nem utolsó sorban alkalmazása. A jobbító szándékból – egyeztetést követően – határozott, céltudatos, egységes magatartás, feladatmegosztás, a rászorultság mértékének, és számbavételének rögzítése, megalapozott cselekvési terv kialakítása az MMSZ segítőszándékának még nagyobb érvényesülését, megbecsülését fogja eredményezni. Igazi nyertesei valójában a rászorulókat. Összességében **a gyűjtést mindenképpen eredményesnek értékelhetjük.**

Az Ady Endre úti Spar 523.480, a Rákóczi Ferenc úti Spar 330.835, míg a Május 1. úti Plusz ABC 302.480 Ft értékben növelte forgalmát a rászorulókat megsegítésével. Ez a megközelítőleg 30 mázsa élelmiszer, mintegy 370 csomagban jutott el a megajándékozottakhoz.

Összegezve elmondhatjuk: a mai viszonyokhoz mérten **felül múlta reményeinket a jó szándékú, segítőkéz emberek adakozása**, valamint a gyűjtésben, a csomagok elkészítésében, azok átadásában szorgoskodó önkéntesek segítsége. **Köszönet érte mindenkinél!** Ha ide gondoljuk jelképesen a megajándékozottakat is, a több száz torokból elhangzó köszönet hangos kiáltásként hangzana, de elégedjünk meg valamennyien a jó szándékú cselekedetekből eredő, megdöbbantott szívek kiáradó hálájával.

Wisnyovszki Vendel

Kevés magyar embernek volt akkora híre-neve a nagyvilágban, mint Mindszenty József bíborosnak. Nagy irodalma lett életének, lelkipásztori munkájának, hősi kiállásának és vértanúlélekkel vállalt szenvedésének. Rendkívüli egyéniség, makulátlan életű pap, buzgó és eredményes lelkipásztor, hazáját és népét rajongásig szerető magyar volt, legnagyobb főpapjaink egyike.

Az egyik legismertebb műve, az **EMLEKIRATAIM**, melyet a számkivetésben írt a Bíboros. Megmutatja a kommunizmus igazi arcát a világnak úgy, ahogyan látta és átélte az elfogatását követően. Azért ragadott tollat hosszú évekig tartó hallgatás után, hogy megtudja a világ végre, mit cselekedett a bolsevista rendszer és mennyit szenvedett a magyar nép.

Könyvajánló

KÖZI HORVÁTH JÓZSEF: MINDSZENTY BÍBOROS c. könyve tömörségében is teljességre törekvő alkotás. Böven kitér Mindszenty József életének első felére, gyerekkorára, papi működésére és magyarságszeretetére. Olvashatunk az írónak a bíborossal kapcsolatos emlékeiről is.

A Magyarországi Mindszenty Alapítvány adta ki **KAHLER FRIGYES: A FŐCSAPÁS IRÁNYA: ESZTERGOM** című művét. A bíboros ellen lefolytatott igazságtalan, hazug koncepciók pernek az előzményeit, a lefolyását írja le részletesen az író. Az akkori harcos ateista állam gyűlölte a bíborost, hiszen félt tőle, az

evangéliumhoz utolsó betűig hű paptól.

Erkölcsei helytállása és győzelme megkérdőjelezhetetlen a világ szemében.

KI VOLT MINDSZENTY JÓZSEF? címen jubileumi könyvet adott ki a Don Bosco Kiadó a Bíboros halálának 30. évfordulóján. A Mindszenty Alapítvány által összegyűjtött cikkek, beszédek, tanulmányok és méltatások olvashatók e műben, amelyek felidéznek a Bíboros életét és munkásságát.

Adja Isten, hogy ne csak megértsük e nagy magyar hitvallónak és vértanúnak a tanítását, hanem erőnk és hitünk szerint kövessük is!

Jó olvasást!

Izingné Hernádfői Csilla

ÁLLJUNK MEG EGY RÖVID IDŐRE....

... a Nepomuki Szent János szobornál

A városunkról megjelenő kiadványok, prospektusok gyakori ábrája a Várkanyar hangsúlyos pontján álló Nepomuki Szent János szoborról készült kép. A gyakori megjelenés szinte

üzenete a ma élők számára is... Nepomuki János püspöki helynök, generális vikárius 1393-ban szenvedett vértanúhalált, miután IV. Vencel cseh király parancsára egy zsákban a prágai Károly-

ellenreformáció, a gyónási titok államérdekkel egyező megőrzést, stb.), ezért a kor szoborállítói elsősorban a főnemeselek voltak. Így történt ez Tatán is az Esterházy-család aulikus beállítottságának következményeként.

Tiszteletét a magas színvonalú művészeti alkotáson túl az is jelzi, hogy az általuk alapított majki kamalduli remeteség pártfogójának is őt választották.

Minket ezúttal a gyónási titok mártírként készített a szent meditációra, hiszen a húsvét idején aktuális évi gyónás időszakát éljük. A ma használatos Ordo Poenitentiae-ben (a bűnbocsánat szertartáskönyvében) több

jelentéssel is találkozunk leírásakor. A szó – poenitentia – a görög eredetiben megtérést, metainoiát jelent. A szertartáskönyv többféle fordításban ajánlja a kifejezést – a magyarban nem lévén egyetlen szó a megjelölésére. Ajánlja a bűnbocsánat szentsége kifejezést, (ezzel jelezve, hogy a gyónáskor Istené a kezdeményezés és a végszó), ajánlja a bűnbánat szentsége elnevezést (utalva arra, hogy a szentség legfontosabb mozzanata az ember részéről a megbánás, a kiengesztelődés). A bűnbocsánat szentségének

rendelésével Jézus igazolta: „Az Emberfiának van hatalma a földön a bűnök megbocsátására” (Mt 9, 6.)

Az egyházi hagyományban a gyónásnak különböző formái ismeretesek. A mai katolikus Egyházban a bűnbánat szentségének gyakorlata megkívánja a bűnök egyéni, faj és számszerinti megvallását. Ennek jelentősége nemcsak a megvallásban, hanem az előkészületben, a lelkiismeretvizsgálatban, a húsvéti időben aktuális évi gyónás gyakorlatában, a szentáldozásra való felkészülés lelki igényében van. A gyónások jelenlegi csökkenését sokan azzal indokolják, hogy a bűnvallás ellentétes az emberi méltósággal. Elfelejtik az így gondolkodók, hogy a probléma nem a gyónás formájában, hanem tatalmában, a bűnben van. A bűnt nem akkor kell szégyellni, amikor meg kell vallani, hanem amikor elkövetjük.

A Várkanyarban emlékeztetőül állított szent alakja emlékeztet: Nepomuki Szent János feloldozta és nem feltárta, elárult a királyné bűnét...

a város szimbólumainak sorába emelte – a Harangláb, a Vár, a Nagytó mellett – ezt a művészeti alkotást. A szobor híre-neve, esztétikai értéke, városképi jelentősége lassan elfedte szándékolt üzenetét, eredeti szerepét, állíttatásának motivációját. Mára a vallásukat gyakorló, hívő polgárok is úgy mennek el mellette, mint pl. a két világháborús emlék, vagy éppen a Május 1. uton a Kerti Károly-féle térplasztika mellett. Elsikkadt az ábrázolt szent vallásos értéket hordozó alakja, szellemi atmoszférája. Pedig van

híd alatt a Moldvába dobták. A legenda szerint mindez azért történt, mert nem volt hajlandó elárulni a királynak hitvese gyónási titkait. Tisztelete különösen az 1729-ben történt szentté avatása után terjedt el a Habsburg-birodalomban. Halálának körülményei alapján lett a folyók, hidak védőszentje. A tatái szobor kultuszának 1751-1800 közé eső csúcspontján, 1770-ben készült. Mestere Swäger Antal. A szentet ebben az időben elsősorban a hallgatás, illetve a titkos és jó hír védőszentjeként tisztelték. Kultusza az osztrák uralkodó ház céljait is szolgálta (l.

Haraszi Mihály

IMÁK

Mindenható Istenünk, add kegyelmedet, hogy a nagyböjti szent időszak évenként visszatérő gyakorlatai által egyre jobban megismerjük Krisztus életének titkait, és méltó keresztény életünkkel igazodjunk hozzá! Aki veled él és uralkodik a Szentlélekkel egységben, Isten mindörökkön-örökké. Amen.

Megváltó Úr Jézus!

Írántunk való szeretetből vettél válladra a keresztet, és vitted a Kálvária hegyére.

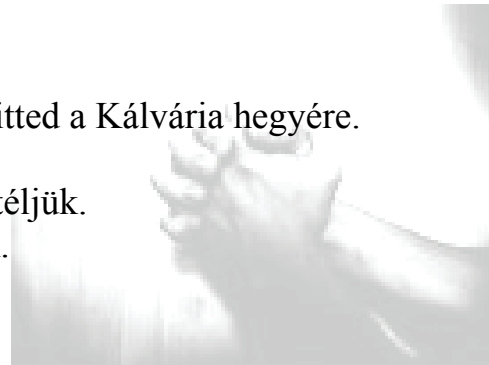
Engedd, hogy utadon lélekben végigkísérjünk.

Adj résztvevő lelket, hogy szenvedéseidet veled együtt átéljük.

Adj bánatos szívet, hogy bűneinket őszintén megsirassuk.

Adj erős akaratot, hogy bűneinkből megtérjünk.

Adj szeretetet, hogy ezentúl Istennel éljünk!

BÖJT

Böjtölni azt jelenti:

szabadnak lenni mindattól, amire állítólag szükségünk van

– az alkoholtól, a dohánytól, a televíziótól;

szabadnak lenni a napi gondoktól;

tudatosabb életvitelünk új, rejtett erőforrásokat fedeztet fel önmagunkban;

nyitottnak lenni a felebarát számára – időnkől, pénzünkől, és erőnkől másoknak is juttathatunk;

szabadnak lenni Isten számára – értelmünk megtisztultan gondolkodhat el életvitelünk felett, miközben nyugalomra talál lelkünk az imában és az elmélkedésben.

A nagyböjt szellemében:

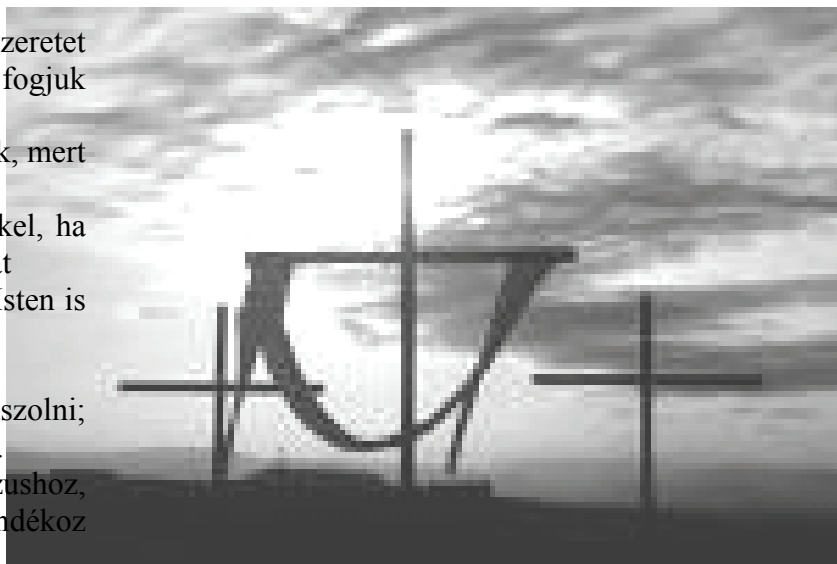
Találjuk meg lelkünkben az ajándékozó szeretet parányi gyümölcsét, akkor nem fogjuk kétségbe vonni Isten szeretetét a szívünkben.

Nem szabjunk határt felebaráti szeretetünknek, mert az Isten végtelen szeretet.

Igyekezzünk kitűnni ajándékozó szeretetünkkel, ha igazán meg akarják ünnepelni Urunk húsvétját
Legyünk mi is jószágosak egymáshoz, mivel Isten is jó hozzánk.

Keresztünket hordoznunk kell és nem vonszolni; drága kincsnek tekinteni, nem pedig tehernek.

Csak a kereszt által fogunk hasonlítani Jézushoz, aki barátjának tekinti azt, akit kereszttel ajándékoz meg.

Wass Albert:

BARABÁS!

Hozzád is odament,
reád emelte csöndes kék szemét,
megsimogatott és megkérdezett:
mért sírsz Testvér?
Te leborultál
és megcsókoltad mind a két kezét,
és így beszéltél:
„áldott a Neved!”

Másnap mégis,
mikor a nap a Golgotán lement,
s ő szerető szavadra
tövisektől koszorúzva várt,
gőgös-csúnyán eltorzult a szád,
s hörögve felkiáltott:
„Barabás!”

Események, programok a közeljövőben

Március 15-én a vasárnapi szentmisékben Emlékezünk meg nemzeti ünnepünkről, ezen a napon a 9 és fél 11 órai szentmisén Nyisztor Ilona és a moldvai csángó gyermekek énekelnek, 10 órakor pedig hangversenyt adnak.

Március 19-én Szent József főünnepén tiszteletére ajánljuk fel a reggeli és az esti szentmiséket.

Április 2-án csütörtökön a 18 órai szentmisében imádkozunk a 4 éve meghalt II. János Pál pápáért.

Április 19-én megemlékezünk Szentséges Atyánk, XVI. Benedek pápa megválasztásának negyedik évfordulójáról.

Miserend

Hétköznapi:

8.30 és 18.00 órakor

Vasárnap:

8.30; 9.00; 10.30 és 18.00 órakor

Nagyböjti litánia:

szerdánként, az esti szentmise után

Keresztút:

péntekenként, fél 6 órakor

Az elmúlt időszak hírei, programjai:

Január 16-án este a doni áttörés áldozataiért ajánlottuk fel a szentmisét; majd előadás hangzott el a szomorú történelmi esemény évfordulóján.

Január 18-án az ökumenikus imahét keretében Frankó Mátyás evangélikus lelkész hirdetett igét; a szertartáson a Református Gimnázium tanári énekkara működött közre.

Február 3-án Szent Balázs vértanú püspök ünnepén imádkoztunk a néhány nappal korábban elhunyt Mátéffy Balázs bencés atyáért, aki 1976-78 között tóvárosi káplán volt.

Február 11-én került sor a Budapest-zugligeti templomban a Magyar Máltai Szeretetszolgálat megalapításának 20. évfordulója alkalmából megtartott ünnepi szentmisére, amelyen a tatai csoport képviselőjében többen részt vettek.

Március 6-án a környék hittanos diákjai számára közös keresztúti ájtatosságot tartottak Vérteskethelyen, melybe egyházközségünk fiataljai is bekapcsolódtak.

↑ Csámpai Norbert lövői plébános tartotta az adventi lelkigyakorlatos szentbeszédeket.

↑ Gergely István atya és az általa pártfogolt erdélyi árva gyermekek és fiatalok mutattak be misztériumjátékot templomunkban.

180 fő részvételével kiváló hangulatban tartottuk meg hagyományos egyházközségi bálunkat a Kiss Hotelben.

Ünnepi szertartások

Nagycsütörtök:

07:30 – Jeremiás siralmi

18:00 – Szentmise az utolsó vacsora tiszteletére, lábmosás, oltárfosztás, majd virrasztás

Nagypéntek:

07:30 – Jeremiás siralmi

17:30 – Keresztút

18:00 – Nagypénteki szertartás, passió

Nagyszombat:

07:30 – Jeremiás siralmi

08:00 – 12:00 Szent sír látogatási lehetőség

18:00 – Feltámadási szertartás, felnőtt-keresztelés, szentmise, körmenet

Húsvétvasárnap hajnalban:

05:00 – Krisztus-keresés (indulás a templom elől)

Húsvétvasárnap, húsvéthétfő:

07:30, 09:00, 10:30, 18:00 – ünnepi szentmise

Nagyböjti lelkigyakorlat

március 19-21. (szerda, csütörtök, péntek) az este 6 órai szentmisében.

APOSTOL – A PUSZTA LÉTNÉL TÖBBET... – A tata-tóvárosi Szent Imre (kapucinus) plébánia lapja. – Megjelenik évente hatszor. – Szerkeszti a szerkesztőbizottság. A szerkesztőség címe: 2890 Tata, Bartók B. u. 1. Fax: 34/ 381 019 – Internet honlap: www.totis.hu – Felelős kiadó: Szalai Gábor plébános.

*

A következő szám kéziratának leadási határideje 2009. március 22!.

Kéziratokat nem őrzünk meg és nem küldünk vissza.